

GRUDZIEŃ

SŁOŃCE

15

ŚRODA

Wschód	Zachód
7-37	15-24
KSIĘŻYC	
Wschód	Zachód
13-27	4-36
Dł. dnia	Ubyło
7-47	8-59

Dziś S. dz., św. Waler.
Jutro św. Euzebiusza B.

Dla biur
instytucji, urzędów

- materiały pismienne
- przybory kancelaryjne
- **DRUKI**
- tablice emaliowane
- stemple, pieczęcie

ZACH. GRAF. - INTR. SKŁADY PAPIERU

"PIONIER"

ul. Kar. Mahowski

ul. Marszałkowska 111

Nowy rabin wojskowy

Toast gen. Langnera

„Republika” łódzka przyniosła wiadomość o wprowadzeniu w urząd nowego rabina wojskowego garnizonu łódzkiego p. Drimmera. W uroczystości tej brał udział dowódca O. K. gen. Langner i wyżsi oficerowie garnizonu łódzkiego.

Na przyjęciu, urządzonym następnie przez Związek kombatanów żydowskich, gen. Langer wygłosił przemówienie, które cytujemy na odpowiedzialność „Republiki”.

„Gdy jesteśmy tu wśród wojskowych i b. kombatanów z racji wprowadzenia w urządowanie rabina kpt. Drimmera, trzeba wspomnieć co nas wszystkich łączy i co nas złącza.”

Złączyły nas wszystkich, bez różnicy wyznania, wspólne walki o wolność ojczyzny. Wszyscy wobec ojczyzny jesteśmy równi. Nie ma ludzi lepszych i nie ma ludzi gorszych.

Swoje przemówienie zakończył gen. Langner następującym toastem:

— My, żołnierze, musimy być silni i odpowiedzialni przed przy-

prezesa związku b. kombatanów żydowskich.

Podkreślamy jeszcze raz, że przemówienie gen. Langnera cy-

Artretycy muszą czuwać,

aby nie dopuścić do stałych bolesnych cierpień, które w niektórych wypadkach mogą doprowadzić nawet do kalectwa. Ziela magistra Wolskiego ze znak. ochr. „Reumosa”, zawierające niezmiennie rzadką roślinę chińską Schin-Schen; łagodzi bóle, regulują przemianę materii, dlatego też stosuje się je w cierpieniach artretycznych, reumatycznych i bólach z ischiasu. Do nabycia w aptekach i drogeriach.

szlými pokoleniami za nasze zwycięstwa i klęski. Mówię to dlatego, aby wzywać zadziernięte pomiędzy nami na polach bitew, były w naszym życiu codziennymi wskaźnikami, które kierować będą naszymi dalszymi czynami. W imię braterstwa wznoszę toast w ręce pana

tujemy na odpowiedzialność pisma łódzkiego.

Nie wątpimy, że sprawa toastu gen. Langnera zostanie zarówno przez niego samego, jak i kompetentne czynniki dokładnie wyjaśniona.

76-te przedstawienie „Freuda teorii snów” w Teatrze Małym

Dowcipna komedia A. Cwojdzkiego „Freuda teoria snów” po pięcioletniej przerwie wznowiona świeżo w Teatrze Małym cieszy się ponownie wielkim powodzeniem. Na ostatnich dwóch przedstawieniach widowiska Teatru Małego była zapewniona do ostatniego miejsca. Dzisiejsze przedstawienie będzie 76-tym od premiery, która odbyła się w maju r.b.

„Freuda teoria snów”, z udziałem świetnych wykonawców: Janiny Romanowskiej i Mariusza Maszyńskiego ma przed sobą jeszcze długi szereg wieczorów.

Najodpowiedniejszy podarek GWIAZDKOWY

TELEFUNKEN-FENOMEN MZ SUPERHETERODYNA

o rewelacyjnym układzie oszczędnościowym „ekonomizator prądu”. Telefunken-Fenomen Mz. przy pełnej wydajności i światowym zasięgu daje 50% OSZCZĘDNOŚCI PRĄDU; zużywa tylko 25 watów, t. j. tyle co mała żarówka. Oszczędność na prądzie wynosi około zł. 3.60 miesięcznie, co stanowi 18% raty miesięcznej. Telefunken-Super-Fenomen Mz. dzięki wysokim wartościom technicznym, wspaniałemu tonowi, niskiej cenie, wygodnemu spleom, stanowi najodpowiedniejszy podarek gwiazdkowy. Cena za gotówkę zł. 289.- na raty - zaliczka zł. 20.- i 16 rat miesięcznych po zł. 20.-

Radio TELEFUNKEN

harmonia tonów - symbol jakości

Smutny wyitek wśród rzek europejskich

Pierwotny stan Wisły

wymaga natychmiastowej regulacji

Samorząd przemysłowy, - handlowy myśli o studium nad problemem regulacji Wisły, która pozostaje ciągle w swym pierwotnym stanie i stanowi smutny wyitek wśród rzek europejskich.

Sprawa ta, po uprzedniej wymianie myśli w gronie prezesów wszystkich izb przemysłowo-handlowych była ostatnio przedmiotem obrad Związku Izb na podstawie bardzo ciekawego i źródłowego referatu inż. K. Rodowicza.

Jak wynika z tego referatu, polskie drogi wodne przewożą tylko 1 proc. tonnokilometrów wszystkich przewozów, podczas gdy w Ameryce Północnej, Francji i Czechosłowacji wodą przewozi się 20 proc., we Włoszech i Niemczech 30 proc., Belgii 40 proc., Rosji Sowieckiej ponad 40 proc., a Holandii 84 proc. tonnokilometrów wszystkich przewozów. Tak niski stopień wykorzystania dróg wodnych w Polsce, w porównaniu z zagranicą ma ogromnie ujemne znaczenie z punktu widzenia konkurencyjności towarów polskich, a to ze względu na poważną różnicę w kosztach przewozu drogą lądową i wodną, o wiele tańszą od przewozu kolejowego, z powodu małych oporów ruchu na wodzie.

Z drugiej strony, na podstawie statystyk za ubiegłe 50 lat, wiadomo, iż szkody powodziowe wynoszą przeciętnie 20 milionów zł. rocznie. Pas gruntów dewastowanych przez powódzie i wylewy, przy regulacji Wisły zmniejszył się do ca 1 km. szerokości między wałami. Wisła w b. Kongresówce płynie na długości 420 km. Średnio licząc możnaby na tej całej długości uzyskać od pół do 3-4 km. szerokości nowych ładów, które mogłyby być wyite spod zatapiania i niszczenia, co dałoby około 300 km. kw. nowych terenów do kolonizacji.

Dogodność warunków naturalnych, terenowych, sprzyja regulacji Wisły (kraj nizinny, niskie spadki wód), co stawia nas w położeniu korzystniejszym od szeregu krajów, gdzie mimo trudności terenowych rzeki uregulowano.

Strajk drukarzy w Łodzi

ŁÓDŹ, 14. 12. Na ogólnym zebraniu pracowników drukarskich, zatrudnionych w drukarniach łódzkich dzienników uchwalono jednomyślnie na znak solidarności ze strajkującymi drukarzami akcydensowymi, poprzeć ich akcję jednolitym strajkiem.

Nieracjonalne jest wysuwanie obecnie projektów budowy kanałów żeglownych, które przed uregulowaniem Wisły jako głównej arterii komunikacyjnej nie mogą odegrać żadnej roli, ponieważ kanały te mogą tylko wiązać między sobą poszczególne uregulowane naturalne szlaki komunikacyjne. Na zachodzie naturalne drogi wodne są powiązane kanałami, jednak ich budowa była tylko wykonaniem konstrukcji całej sieci dróg wodnych naturalnych.

Tak więc należy rozpoczynać od regulowania rzek naturalnych a o kanałach myśleć dopiero w dalszym etapie.

Uregulowanie Wisły powinno odbywać się stopniowo na całym szlaku. Najpilniejszą sprawą jest uregulowanie najbardziej zaniedbanej części Wisły między ujściem Sanu a Warszawą w długości około 420 km. Koszty regulacji wyniosłyby średnio około 650 tys. zł. na km. t. zn. 287 milionów zł. na całość pracy, którą rozłożyć należałoby na jakieś 20 lat.

Uregulowanie Wisły powinno odbywać się stopniowo na całym szlaku. Najpilniejszą sprawą jest uregulowanie najbardziej zaniedbanej części Wisły między ujściem Sanu a Warszawą w długości około 420 km. Koszty regulacji wyniosłyby średnio około 650 tys. zł. na km. t. zn. 287 milionów zł. na całość pracy, którą rozłożyć należałoby na jakieś 20 lat.

BRZEŚĆ

ZDERZENIE AUTA Z WOZEM

Na furmankę Jakubowskiego Szymona, zamieszkałego we wsi Kurka Duża powiatu brzeskiego najechał z tyłu samochód prowadzony przez szofera Alfreda Skolimowskiego, wskutek czego wóz został doszczętnie rozbity, a koń zabity. Furman doznał ciężkich okaleczeń. Winę wypadku ponosił szofer, któryjechał z nadmierną szybkością i najechał z całą siłą na furmankę z tyłu.

UTONIĘCIE

27 letni Sidoruk Makar, zamieszkały we wsi Salachy, powiatu brzeskiego udat się do pobliskiego stawu w celu głuszenia ryb. Z powodu słabej powłoki, łódź się pod nim załamała i Sidoruk utonął. Zwłok wymienione go dotychczas nie wydobyto.

10 DOMÓW SPŁONĘŁO

Wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem powstał pożar we wsi Wydrycze powiatu łuninieckiego skutkiem czego spaliło się 10 zabudowań gospodarskich wartości ponad 19.000 zł. Wypadków z ludźmi nie było. Bez dachu nad głową pozostało około 80 osób.

ZERODNIA CZY SAMOBOJSTWO

22-letni Szejna Semenowski, zamieszkały w Berezle Kartuskiej, powiatu prużańskiego, umysłowo chora, wydalila się z domu i utonąła w dołach pobliskiej cegielni napętnionych wodą. Zachodzi podejrzenie, że wymieniona została utoniona, bowiem była ciężarem dla swej rodziny.

GDYNIA

GOŚCIE Z LIZBONY

W dniu 13 b. m. przybył do Gdyni dyrektor administracji oraz prezes rady nadzorczej portu w Lizbonie p. Salvador de la Nogueira, oraz inżynier techniczny portu p. O'Donnell.

PIERWSZY POŁÓW NA BIAŁYM MORZU

Nowozakupiony parowiec rybolowczy „Cezar” wyjdzie niebawem na półow na Morze Białe, co stanowi nieładą zwrot w historii i rozwoju polskich połowów dalekomorskich. Dotychczasowe połowy odbywały się tylko na Bałtyku i Morzu Północnym.

KRAKÓW

UCZONY PORTUGALSKI W KRAKOWIE

Do Krakowa przybywa wybitny uczonej portalski ekonomista, profesor Uniwersytetu w Lizbonie, dr. Ferdynand Emidygo de Sylwia, wicegubernator Banku Portugalskiego. Gość portugalski zabawi w Krakowie 2 dni.

FESTIWAL SZTUKI

W Krakowie odbyła się konferencja z udziałem przedstawicieli związków turystycznych i Min. Komunikacji, na której omówiono sprawę urządzenia w roku przyszłym w Krakowie festiwalu sztuki polskiej. Festiwal odbędzie się w ramach przyszłorocznego „Dni Krakowa”.

WYDZIAŁ OŚWIATY NACZELNIK

Prezydent m. Krakowa mianował naczelnikiem wydziału oświaty, kultury, sztuki i propagandy zarządcę miejskiego dr. Fryderyka Wessely'ego, dotychczasowego naczelnika wydziału administracji ogólnej. Uprzednio naczelnik dr. Wessely zajmował przez szereg lat stanowisko referenta w wydziale oświaty a następnie

LUBLIN

BESTIALSKI CZYN

(JK.). 20-letnia Kazia Kuryłowa, zamieszkała w Zamościu została podstępnie zwabiona przez trzech osobników do piwni, gdzie spoili oni ją wodką. Następnie pórpytomną dziewczynę zacięgnęli na t. zw. „Kacze Doly”, gdzie 2-ch z nich dokonało na Kuryłowej gwałtu, po czym wszyscy zbiegli. Zatrzymano sprawców ohydnych czynu. Są to: Czesław Horecki i Michał Rypalak.

POMORZE

PRAPREMIERA W BYDGOSZCZY

W Bydgoszczy w sobotę odbędzie się dawno oczekiwana prapremiera operetki Beera „Polskie wesele”, granej dotychczas jedynie w Żurichu (Szwajcaria). Nowość tę zapowiada na okres świąteczny również i Wiedeń, nazywając ją największym przebojem tegorocznego sezonu. Muzyka skomponowana została wyłącznie na motywach polskich. Wersję polską opracował L. Brodziński.

NOWA ORGANIZACJA ZAWODOWA

Przy Stow. Techników Polskich w Bydgoszczy powstała nowa organizacja zawodowa pod nazwą „Związek Inżynierów Chemików”. Koło Bydgoskie. Organizację „Zw. Inż. Chemików” należy do okręgu poznańskopomorskiego. Przewodniczącą koła bydgoskiego jest inż. Jan Wyszyniewicz, sekretarzem inż. Zygmunt Sławiński. (a.)

STRAJK OKUPACYJNY

W Nadleśnictwie Witrogoszc pod Bydgoszczą wybuchł na tle zarobkowych strajk okupacyjny robotników leśnych. Strajkujący w razie nieuwzględnienia ich postulatów zapowiadają rozpoczęcie głodówki. (a.)

Kronika poznańska

ODDZIAŁ „ABC” POZNAŃ: 27 GRUDNIA 2

TEATRY

TEATR POLSKI: „Damy i huzary”.
TEATR WIELKI: „Afrzykanka”.
Przedstawienie związkowe.

KINA

APOLLO: „Madame Bovary”.
Wielka Grzesznica.
CORSO: „Cale miasto o tym mówi”.

GLORIA: „Wierna Rzeka”.
GWIAZDA: „Znachor”.
MEROPOLIS: „Spotkali się w Pa-ryżu”.

OŚWIATOWE T. C. L.: „Słownik Wiednia”.

RENAISSANCE: „Ostatnia noc skazańca”.

SŁOŃCE: godz. 5 i 7 wiecz.: „Pasażerka na gapę”; o godz. 9: „Wytworny świat”.

SWIT: „Powrót z piekła”.

WILSONA: „Bocaccio”.

WYSTAWA GWIAZDKOWA

W salach Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych otwarta wystawa gwiazdkowa, obejmująca dzieła ok. 50 artystów poznańskich. Składają się na nią obrazy olejne, akwarele, grafiki, rzeźby, plakaty, medaliony i ceramika.

WYSTAWA WYCHOŁKOWSKIEGO

W ostatnich dniach grudnia w salach Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych

WOLYN

PRZYSPOSOBIENIE ROLNICZE

W miasteczku Targowica w pow. dubieńskim została zorganizowana przez samorząd powiatowy wędrowna szkoła rolnicza dla dziewcząt w wieku 15 — 20 lat.

Program obejmuje naukę gospodarstwa domowego, gotowania, szycia oraz religii i wychowania obywatelskiego.

OPIEKA

NAD DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ

W położonym na pograniczu polsko - sowieckim miasteczku Ludwikówce powstał Komitet Opieki nad dziećmi i młodzieżą, który prowadzi dożywianie i edukację szkolną, zaopatrując ją również w odzież, obuwie, bieliznę i pomoce szkolne, prowadzi akcję kolonij i półkolonij oraz akcję kulturalną, zwłaszcza wśród młodzieży i dzieci bezrobotnych żebraków i włościanów.

KURS BIBLIOTEKARSKI

Odbił się we Włodzimierzu kurs bibliotekarski, zorganizowany przez Pow. Inspektora Oświaty Poznański na t. nauczycielstwa, pracującego w dziedzinie oświaty pozaszkolnej. Zakończenie kursu połączone było z uroczystością uruchomienia 42 bibliotek wędrownych, które zorganizował Pow. Zw. Samorządowy we Włodzimierzu. Kurs ukończyło 35 nauczycieli.

KAŻDA GMINA WYBUDUJE SZKOŁĘ

Gminy powiatu kostopolskiego opracowały plan budowy dróg i szkół na rok 1938/39.

Zgodnie z tym planem każda z gmin w ciągu roku wybuduje przynajmniej jedną szkołę oraz zabrukuje przynajmniej jeden kilometr drogi.

SKAZANIE NOTARIUSZA

Notariusz Rozwadowski w Kościelnie skazany w postępowaniu dyscyplinarnym, niezależnie od sądu, za nadużycia i sprzeniewierzenia skazany został na skreślenie z listy notariuszów, stanął następnie przed sądem dyscyplinarnym drugiej instancji, który uchylił wyrok pierwszej instancji i skazał go jedynie na zapłacenie grzywny w wysokości 3.000 za nieprawidłowe prowadzenie kancelarii. Wobec tego zatrzymał on swój tytuł. Niezależnie jednak od tego będzie odpowiadał przed sądem apelacyjnym za swe przestępstwa.

CZY SPOWODOWAŁ ŚMIERĆ 5 OSÓB?

Przed sądem gnieźnieńskim na sesji wyjazdowej we Wrześni rozpoczęła się w poniedziałek rozprawa przeciwko szoferowi Kalinowskiemu, oskarżonemu o spowodowanie strasznego katastrofy na przejeździe kolejowym pod Wrześnią, gdzie 5 osób straciło życie i kilkanaście odniosło rany. Kalinowski nie przyznaje się do winy i tłumaczy się tym, że w ostatniej chwili zawiódł motor samochodowy. Rozprawa trwa.

OGŁOSZENIA DROBNE

MEBLE

A. PCZANY higieniczne tapicer-
skie nowoczesne, to-
tele klubowe wyrób własny poleca
H. Bielawski, Ziela 17 front.

MEBLE

Firma chrześcijańska „Czł-
ko wski” Nowy Świat 39
Duży wybór nowoczes-
nych mebli gotówka — ratami. Sztuk
pojedynczych

ME

bie stylowe i nowoczesne piękne
jadalnie. Styl Clippendelle oraz
gabinetów, sztuki pojedyncze poleca
Wytwórnia Batorowicza, Chmielna 38.

KUPNO, SPRZEDAŻ

Maszyny do pisania
Torpedo, podręczne,
biurowe: arytymetry
Thales: duży wybór na
szyn okazyjnych. Sprzedaż — Kupno
— Remonty. Maczunder, Marszał-
kowska 88 tel. 700-05.

RÓŻNE

Polerowanie, chromowanie, niklowanie i cynowanie wykonuje Zakład
GALWANICZNO - SZLIFIERSKI E.
BURAKOWSKI, Widok 24, tel. 294-38.

PRACE ZAFIAROWANE

Jak otrzymać pracę? Zwrócić się do
Administracji „ABC” Warszawa.
Al. Jerozolimskie 3a (ogłoszenia o po-
szukiwaniu i zafiarowaniu pracy za-
mieszczamy z ustępnym 50 proc.
W wypadkach uzasadnionych bezpla-
tnie.

na raty od 4 zł.

GWIAZDKOWE KOMPLETY ELEKTRYCZNE

SPRZEDAŻ W SALONIE ELEKTROWNI MIEJSKIEJ

MARSZAŁKOWSKA 150

Kcynia domaga się ghetta dla żydów

W Kcyni odbyło się plenarne zebranie Towarzystwa Właścicieli Domów i Nieruchomości, na którym jednomyślnie na wniosek p. Stefana Na-

plerały uchwalono nie wynajmowanie żydom ani mieszkań prywatnych, ani składów pod rygorem skreślenia z listy członków.

W okresie pluchy

najlepiej otrzymywać pismo do domu

ABC

zaprenumerować można osob-
nie, telefonicznie lub listownie

Adres: Al. Jerozolimskie 3a pokój Nr. 11,

telefony: 8-18-33 lub 3-09-33.